

УКРАЇНСЬКИЙ
ПАРТИЗАНСЬКИЙ
ФРОНТ
1941-1944 рр.

Від Ковпака й понині

Володимир РИМАР,
Голова Комісії у справах колишніх партизанів
Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.
при Верховній Раді України

Пам'ять

29

Продовжує роботу із захисту інтересів колишніх партизанів, підпільників і членів їхніх сімей Комісія у справах колишніх партизанів Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. при Верховній Раді України.

Предтечею комісії був Український штаб партизанського руху (УШПР), який діяв з червня 1942 по січень 1945 року. УШПР забезпечив керівництво партизанськими підрозділами в Україні, Молдові, а також надавав допомогу партизанам у країнах Європи – Болгарії, Польщі, Румунії, Угорщині та Чехословаччині.

Партизанський штаб був керівним органом бойових дій не військових, а цивільних людей, котрі за покликком серця добровільно вступили на шлях боротьби з окупантами. Підпільні організації й партизанські загони не мали регулярного централізованого постачання, відпрацьованих схем управління, медичного обслуговування. У них не було тилів і умов для стабільного відпочинку, тривалого догляду за пораненими та хворими. Більшість загонів не мали необхідних комплектів зброї, набоїв, засобів зв'язку, продовольства й одягу. В умовах смертельної небезпеки і за нестатків у всьому необхідному воювали безмежно віддани своїй Батьківщині бійці.

Цивільних, які вливалися в лави ополченців, потрібно було в екстремальних умовах навчити військової справи, навичок конспірації, виживання просто неба за будь-якої погоди, вміння перемагати з мінімальними втратами.

УШПР впорався з надскладним завданням і гідно виконав покладену на нього місію.

Усі загони, підпорядковані УШПР, мали надійний облік особового складу, й після війни учасники партизанської боротьби з цих загонів отримали від командування відповідні довідки та пільги.

Проте значна частина невеликих загонів, підпільних організацій і груп не мали змоги облікувати і зберегти

списки особового складу й передати їх для обліку до місцевих рад, військових комісаріатів. По закінченні війни необліковані учасники партизанського руху втрачали пільги, передбачені державою для учасників війни.

Після розформування УШПР залишилися нерозв'язаними проблема та життєво важливі питання подальшої долі колишніх партизанів і підпільників, членів їхніх сімей. Тож Президія Верховної Ради УРСР Постановою від 8 червня 1948 року створила Комісію у справах колишніх партизанів Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.

Очільником першого складу комісії призначили на громадських засадах заступника Голови Президії Верховної Ради УРСР, при якій і створили цей підрозділ, двічі Героя Радянського Союзу, легендарного партизанського командира С. А. Ковпака. До складу комісії за рішенням Президії ввійшов колишній начальник Українського штабу партизанського руху Т. А. Строкач. Перший склад комісії, в якій періодично відбувалася ротация, працював з 1948 по 1967 рік.

А надалі комісію очолювали: міністр соціального забезпечення УРСР, двічі Герой Радянського Союзу, прославлений партизанський командир О. Ф. Федоров (1968–1989 рр.); партизан П. К. Мусієнко, який воював під командуванням командирів з'єднань О. Ф. Федорова та М. М. Попудренка (1990–1997 рр.); В. О. Коньков – партизан загону ім. М. І. Кутузова (1998–2012 рр.).

У серпні нинішнього року Головою Комісії у справах колишніх партизанів Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. призначено В. Ф. Римаря, партизана загону І. І. Рудого Вінницького з'єднання, члена комісії з 1990 року.

Парад на Хрещатику на честь сорокаріччя Радянської України. Колону колишніх партизанів очолюють легендарні командири О. Ф. Федоров, С. А. Ковпак, Т. А. Строкач

За більш як шість десятиліть своєї діяльності Комісія виконала покладену на неї місію. Вона також досліджує та систематизує факти історії партизанського руху в Україні, сприяє увічненню героїчних подвигів партизанів і підпільників, веде патріотично-виховну роботу серед молоді, підтримує міжнародні зв'язки з країнами, що боролися проти фашизму під час Другої світової війни.

Так, з плином часу пріоритети в напрямках роботи комісії змінилися: зменшилася кількість видачі партизанських квитків, проте збільшилася кількість довідок для дітей партизанів, за статусом їх віднесено до учасників війни, і вони мають певні пільги.

У роки Великої Вітчизняної війни 517 тисяч осіб пройшли партизанські загони. Спираючись на власний унікальний архів, комісія без затримки вирішує питання про причетність громадян до партизанської боротьби та надає інформаційно-консультативну допомогу.